

4. Ковбель А. Форензик — симфонія безпеки. Безпека бізнесу. 2020. № 12. <https://e.fina.ua.com/upravlinnya-finansami-2020-12/forenzik-simfoniya-bezpeki> (дата звернення – 26.11.2021р.).

5. Ковбель А. Форензик- А-В-С. <https://blog.liga.net/user/a.kovbel/article/35985> (дата звернення – 30.11.2021р.).

УДК 657.6

Рябчук Оксана Григорівна,
к.е.н., доцент, доцент кафедри аудиту та економічного аналізу,
Університет ДФС України
Карева Олена Володимирівна,
здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
Університет ДФС України,
м. Ірпінь, Україна

ФОРЕНЗИК – СУЧАСНИЙ ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ ВНУТРІШНЬОГОСПОДАРСЬКИХ РИЗИКІВ

Сучасне ведення бізнесу вимагає відмови від застарілих форм управління підприємством та змушує використовувати нові інноваційні методи його реалізації, які значно підвищують ефективність діяльності, мінімізують внутрішньогосподарські ризики і втрати. Тому, на ринку послуг аудиторських компаній все частіше з'являється один із нових ефективних інструментів для захисту бізнесу – форензик.

Питання фінансових розслідувань та контролю під час ведення бізнесу є дискусійною платформою для багатьох науковців, зокрема, можна відзначити дослідження таких вчених як: Д.М. Кобелька, О.С. Заяць, Ю.С. Назар та І.М. Проць, В.В. Федчишина, Г. Стівенс, В. Суйц, Д. Крамблей, А. Хорин та ін.

Термін «форензик» є достатньо новим, тому науковцями запропоновано досить велику кількість його тлумачень. Серед наукової спільноти виокремлюють різні підходи до визначення «форензик», а саме: як послуга; як незалежне розслідування; як комплекс наук різних сфер (бухгалтерського обліку, судових експертиз, психології та ін.); як процес [1].

Узагальнюючи наукову літературу, пропонуємо наступне визначення: форензик – незалежний аудит-розслідування, спрямоване на виявлення фінансових порушень та проведення профілактичних заходів щодо фінансових зловживань працівників суб'єкта господарської діяльності у процесі здійснення їх службових обов'язків. До такого розслідування залучаються як аудитори, фінансові експерти, так і юристи.

Помилковим є твердження, що форензик є тотожним значенням внутрішнього аудиту чи системи внутрішнього контролю, тому варто усвідомити, що перевагою та головною ознакою форензику є принцип діяльності – незалежність. Внутрішній аудит на підприємстві чи організації проводиться внутрішніми працівниками або підрозділом, яких призначив

безпосередній керівник установи, таким чином є припущення щодо виникнення конфлікту інтересів.

Форензик є багатопрофільним видом діяльності, тому виділяють наступні його напрями для запобігання внутрішньо-господарських ризиків (рис. 1):

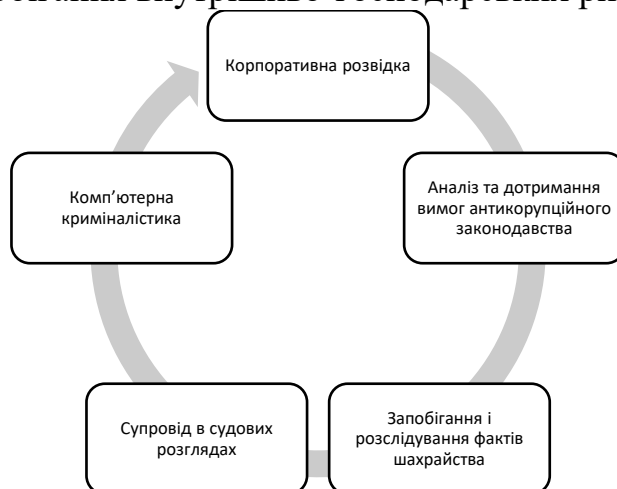


Рис. 1. Напрями запобігання внутрішньо-господарських ризиків.

Форензик вивчає чинники контрольного середовища, виявляючи «слабкі місця». В ході фінансового розслідування оцінюються цілісність середовища управління, етичні цінності і компетентність співробітників організації, філософія та стиль роботи керівництва, підхід керівництва до призначення повноважень і відповідальності, а також політика розвитку і організації роботи персоналу [2].

Визначення внутрішньогосподарських ризиків та їх запобігання – одне із завдань форензику, що є дуже важливим у сучасному конкурентному середовищі. Форензик надає можливість керівництву, інвесторам та іншим, зацікавленим діяльністю компанії особам, реагувати на ризики, приймати ефективні рішення, опираючись на комплексний звіт експерта, в якому надані рекомендації щодо поліпшення антикризового клімату організації.

На просторі українського бізнесу форензик ще набирає обертів у порівнянні з іншими країнами, проте вихід на міжнародний ринок все більшої кількості вітчизняних підприємств, внесе свої корективи у виборі методів поліпшення ведення господарської діяльності та ефективного використання ресурсів.

Щодо подальшого розвитку форензику в Україні, потрібно розробити ряд нормативних документів, що будуть регламентувати діяльність відповідних фахівців, а також методичні рекомендації щодо виконання процедур форензику та надання пропозицій за результатами його здійснення.

Список використаних джерел:

1. Дубініна М.В. *Forensic as a method of investigation of internal corporate cases of fraud* Бухгалтерський облік, аналіз та аудит. – 2019. URL: https://www.researchgate.net/publication/339348455_FORENSIC_AS_A_METHOD_OF_INVESTIGATION_OF_INTERNAL_CORPORATE_CASES_OF_FRAUD.

УДК 657.6

Слободяник Юлія Борисівна,
д.е.н., професор, професор кафедри аудиту,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»,
м. Київ, Україна

АУДИТ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ ЗА СТАНДАРТАМИ INTOSAI

Цифрові трансформації у сфері державних послуг відповідають тенденціям розвитку сучасного суспільства, проте є своєрідним викликом для систем контролю на рівні держави. Перехід до електронного надання державних послуг перетворює уряди країн на цифрові платформи, що надають послуги. У цьому процесі створюються масиви великих даних, що потребують застосування інноваційних інструментів для їх аналізу та контролю, а також для підтримання безпечного користування ними та відповідного зберігання.

Міжнародна організація вищих органів аудиту INTOSAI, функціонування якої базується на досвіді та багаторічній співпраці її членів, підтримує статус професійних стандартів державного аудиту, які мають відповідати рівню розвитку суспільства та технологій. Отже, Концептуальна основа професійних стандартів – «INTOSAI Framework of Professional Pronouncements» (IFPP), прийнята на XXIII INCOSAI у вересні 2019 року, містить окремі керівництва, що покликані допомогти державним аудиторам у виконанні аудиторських завдань, пов'язаних з інформаційними технологіями.

Інформаційні системи (ІС) – комбінація стратегічної, управлінської та операційної діяльності, пов'язаної зі збором, обробкою, зберіганням, поширенням та використанням інформації та пов'язаних з нею технологій [1].

Згідно з вимогами стандартів INTOSAI завдання з аудиту інформаційних систем може виконуватися у формі фінансового аудиту (*financial audit*), аудиту ефективності (*performance audit*) або аудиту відповідності (*compliance audit*). Відповідний стандарт GUID INTOSAI 5100 «Керівництво з аудиту інформаційних систем» зазначає, що ІТ дозволяють отримувати, зберігати, обробляти, вилучати та передавати інформацію в електронному вигляді, що, у свою чергу, створює значні можливості для підвищення показників точності, конфіденційності та своєчасності інформаційних систем.

Важливим аспектом є необхідність запровадження органами державного сектору внутрішніх заходів контролю ІТ для збереження конфіденційності, цілісності та доступності даних. Тому для вищих органів аудиту (далі – ВОА) потрібно розвинути відповідний потенціал для проведення ретельної перевірки заходів контролю, пов'язаних з інформаційними системами.